

tiske ansvar gældende – enkelt og kontant gennem et mistillidsvotum.

Hvis Folketinget yderligere ønsker at undersøge det faktiske grundlag for placeringen af det politiske ansvar eller undersøge det retlige ansvar, kan det ske gennem nedsættelse af en undersøgelseskommission. Her ønsker vi i Socialdemokratiet at være med til at sikre den bedst mulige vejledning for Folketinget i især den retlige sammenhæng og vil gerne foreslå, at undersøgelseskommissionerne i modsætning til det, der ligger i dette lovforslag, får til opgave at udtale sig om, hvorvidt der må antages at være begået fejl eller forsømmelser, der kan give anledning til et retligt svar.

Vi synes, det er lidt af et paradoks: Vi har arbejdet med en proces, hvor man har bedt de fremmeste og dygtigste, vi kan finde på området, sætte sig grundigt og intenst ind i et område, og så har vi i de sidste år gjort os umage for at sørge for, at de ikke må fortælle, hvordan de så ser på sagen! Dette sidste element vil vi meget gerne bidrage til kommer ind i overvejelserne. Det kan være, at der på det punkt skal være en skelnen i forhold til embedsmændene, men det synes jeg så vi skal diskutere.

Vi vil gerne fra Socialdemokratiets side være med til fortsat at bidrage til den gode, konstruktive tone, der har været i debatten, mellem de mange partier i Folketinget, som har søgt at samvirke om dette forslag, og så håbe, at vi med den gode tone også kan finde en harmoni i forhold til de mange brikker, der skal med.

Vi håber, at den brik, vi har bidraget med her i dag, også for vores vedkommende kan være med til at løse op for nogle af de ting, vi ellers har været lidt skeptiske over for i arbejdet, så vi også bidrager til at søge efter et resultat, der både kan samle et bredt flertal og bære langt ind i fremtiden.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Den tidligere ordfører ønskede at fastslå, at Folketinget naturligvis fortsat uafhængigt af et retligt ansvar kunne gøre et politisk ansvar gældende. Det kan ingen være mere enig med den forrige ordfører i end jeg.

Jeg vil endda sige, at der måske var mange sager med retlige bedømmelser, der kunne have været undgået, hvis Folketingets flertal i tide havde taget sig sammen til at udtale misbilligelse til en minister frem for disse mange, langvarige, pinagtige sager, som Folketinget ikke engang har kunnet tage sig sammen til at

afslutte i Udvalget for Forretningsordenen, hvor de altså ligger uafsluttet. Så det er jeg meget enig i.

Jeg sagde heroppefra sidste år, at dette lovforslag ville kræve et grundigt arbejde, og jeg kan mærke, at den tidligere ordfører har samme fornemmelse som jeg. Vi har gjort et grundigt arbejde, men vi er ikke færdige. Man kan sige, at jo grundigere vi er gået til værks i en god tone – det vil jeg også gerne kvittere for – jo vanskeligere er det næsten blevet, når man der ved dykker ned i problemerne og de mange dilemmaer.

Som det fremgår af beretningen, har vi talt os frem til at isolere nogle af de problemer, som vi er enige om er vigtige at løse. Inden jeg nævner dem, vil jeg gentage, hvad jeg sagde sidste år:

Jeg mener stadig væk, at der bør sættes et spørgsmålstejn ved, om det kun skal være regeringen, der kan nedsætte et sådant undersøgelsesudvalg, ligesom vi også mener, der er behov for, at vi er lidt nænsomme eller i hvert fald får diskuteret, hvordan kommissoriet udformes, således som også vores hjælper, professor Lars Nordskov-Nielsen, hvis arbejde vi takker for, sagde ved en offentlig høring. Det har vi ikke gjort så meget ud af, men vi mener, at det har stor betydning.

Vi er selvfølgelig ikke blevet afklaret om det store dilemma, nemlig spørgsmålet om, hvordan vi sikrer retssikkerheden for dem, der er involveret, hvordan vi undgår en domsvirkning sat over for det hensyn, at tingene skal undersøges.

Der har været røster fremme om, at man måske skulle sige, at dommere slet ikke kunne være med i disse undersøgelsesorganer. Det har vi overvejet meget nøje. Jeg vil godt sige, at jeg godt forstår synspunktet, for det er jo præcis et af dilemmaerne, at dommeren, som er den, der er mest vant til at foretage bevisvurdering og være neutral, foretager retsledelse, nyder høj agtelse og her er sikkerhed for uafhængighed, men det fører præcis til at forstærke domsvirkningen. Det er et dilemma. Vi er dog nået til, at det nok vil være vanskeligt at sige, at dommere skal udelukkes, for hvem skulle det så være? Vi kan ikke finde nogen, der er lige så neutrale og vant til retsledelse.

Det, vi fortsat er meget optaget af, er naturligvis, at hovedreglen bliver åbne døre. Vi mener, at det, vi her taler om, er politiske sager, som typisk i lang tid ville være blevet omtalt i dagspressen, og det ville virke lidt mærkvær-